

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 12 – ДПК

Днес, 24.04.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Къдрева

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата с вх. № 04-16-3/09.04.2026 г. по описа на Сметната палата без предложения по отношение на корупционния риск.

Законопроектът има за цел повишаване на прозрачността, ефективността и устойчивостта на културните политики, както и създаване на по-добри условия за развитие на културните организации и творците. С измененията и допълненията се въвеждат нови инструменти за наблюдение, анализ и стратегическо планиране в сектора. Предлага се създаване на законова делегация за приемане на подзаконов нормативен акт - наредба от Министерския съвет по предложение на министъра на културата, с която да се регламентират условията и редът за категоризиране на държавните културни институти, тяхното финансиране въз основа на стандарти, както и наблюдението, анализа и оценката на тяхната дейност.

Основен акцент на законодателните промени е създаването и усъвършенстването на публични електронни регистри на културните организации и на професионалните артисти и специалисти в областта на културата. Очаква се те да осигурят ясна и актуална картина на културния сектор, да подпомогнат формулирането на политики и да подобрят насочването на публичните средства.

С промените се предвижда и въвеждането на по-ефективен модел за финансиране на държавните културни институти, включително двукомпонентен механизъм, който съчетава базово финансиране с допълнителни стимули, отчитащи спецификите на отделните институти. Със законопроекта се създава възможност държавата да възлага конкретни задачи, свързани с популяризирането на българската култура и изпълнението на национални програми.

Предвиждат се по-ясни правила за управление на културните институти, включително допълнителни изисквания за прозрачност при избора на директори и ограничаване на политическа обвързаност на ръководните кадри. С проекта е извършена актуализация и синхронизация на остарели дефиниции, за да се осигури съответствие с реалното функциониране на културния сектор и действащото законодателство. Предложено е замяна

на термина „културно-историческо наследство“ с „културно наследство“, както и на „културни ценности“ с „културни продукти“.

С предложения законопроект се усъвършенстват действащите дефиниции за „култура“ и „културна организация“, както и се създават нови за „професионален артист“, „специалист в областта на културата“, „професионалната дейност в областта на културата“, „културен продукт“ и „държавна задача“.

Измененията и допълненията в Закона за закрила и развитие на културата ще поставят основа за изграждане на по-ефективна, прозрачна и устойчива културна политика, насочена към подкрепа на творците, развитието на културните институции и по-широк достъп на обществото до култура.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата с изх. № 04-00-14/09.04.2026 г. по описа на Министерство на културата без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател:п..... /Димитър Главчев/

Заместник-председател:п..... /Маргарита Николова/

Заместник-председател:п...../Силвия Къдрева/

Член:п..... /Даниела Въткова-Милушева/

Член:п..... /Мария Илиева/